

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Horváth Veronika ügyvéd (8700 Marcali, Petőfi u. 13.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe.) felperesnek a Dr. Herke Csongor ügyvéd (7626 Pécs, Király u. 79. I/2.) által képviselt **I. rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű, a Dr. Kovács Gabriella ügyvéd (1064 Budapest 6 Rózsa utca 71.) által képviselt **II. rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen vállalkozói díj és egyéb megfizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2.G.40.022/2006/54. számú ítélete ellen a felperes részéről 55, az alperes részéről 56. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az I. rendű alperessel szemben a keresetet teljes egészében elutasítja.

Mellőzi az I. rendű alperes illetékfizetésre kötelezését, a felperest terhelő elsőfokú illeték összegét 99.000,- (kilencvenkilencezer) forintra, a II. rendű alperest terhelő elsőfokú illeték összegét 801.000,- (nyolcszázegyezer) forintra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az Állami Adóhatóság felhívására 1.202.100,- (egymillió-kettőszázkettőezer-egyszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

A felperes részéről az I. rendű alperes felé fizetendő elsőfokú perköltség összegét 500.000,- (ötszázezer) forintra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 napon belül 150.000,- (egyszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.
Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes között vállalkozási szerződés jött létre, mely szerződés alapján a felperest 16.714.803,- Ft vállalkozói díj, 1.910.655,- Ft pótmunkáért járó díj, valamint 4.155.082,-Ft meghiúsulási kötbér, összesen 22.780.540,- Ft illeti meg. Ezen összegből 17.744.587,- Ft megfizetésére a II. rendű alperest, 5.035.953,- Ft megfizetésére pedig az alpereseket egyetemlegesen kötelezte. Az egyetemleges kötelezettség jogalapja körében az I. rendű alperes tekintetében kifejtette, hogy a II. rendű alperes az úgynevezett 2 és 3 részszámla alapján az I. rendű alperessel szemben fennálló 10.725.660,- Ft és 2.159.033,- Ft követelését a felperesre engedményezte. Az engedményezésről értesített I. rendű alperes ennek ellenére 12.146.753,- Ft-ot egy másik engedményesnek utalt át, holott 2.159.033,- Ft-ot a felperesnek lett volna köteles megfizetni. Ezen kívül az I. rendű alperesnek a felperes felé kellett volna megfizetnie 2.876.920,- Ft-pótmunkadíjat is, mert az engedményezett követelésről a II. rendű alperes nem rendelkezhetett, azt az I. rendű alperes felé fennálló és elismert meghiúsulási kötbértartozásába nem számíthatta be, illetve e beszámítás a felperesre nem hat ki. A II. rendű alperes egyetemleges felelősségét a Ptk. 330.§-a alapján állapította meg.

Az I. rendű alperessel szemben a fentieket meghaladóan a felperesi keresetet az elsőfokú bíróság elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy a felperes és a II. rendű alperes között létrejött vállalkozási szerződés 5/B. pontja nem engedményezési szerződés, a felek szándéka e körben arra irányult, hogy az alvállalkozási szerződésben rögzített részszámlázás, és a II. rendű alperes részszámlázása szerinti ütemben az egyes követelések konkrét engedményezése külön okiratban történjen meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I. rendű alperes jelentettek be fellebbezést. A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, és az alperesek egyetemleges marasztalása összegének 13.589.505,-Ft-ra történő felemelését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az engedményezés tekintetében téves álláspontot foglalt el, továbbra is állította, hogy a vállalkozási szerződés 5/B. pontjában az engedményezés a II. rendű alperesnek az I. rendű alperessel szemben - a köztük lévő vállalkozási szerződés alapján keletkező - esedékessé váló követelései tekintetében létrejött, ezért az I. rendű alperes valamennyi, a II. rendű alperes, illetve más engedményes javára történő teljesítésért felelősséggel tartozik. Továbbra is hivatkozott arra, hogy a számlák sztornózása, illetőleg a felek által tett beszámítási nyilatkozatok vele szemben hatálytalanok.

Az I. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a vele szemben előterjesztett kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint, mivel a II. rendű alperessel a köztük létrejött vállalkozási szerződés alapján teljeskörűen elszámolt, és vállalkozói díj címén a II. rendű alperesnek nem tartozik, ezért nem tartozik az engedményes felperesnek sem.

Hivatkozott arra is, hogy az I. és II. rendű alperesek közt elszámolt vállalkozói díj teljes egészében tartalmazta a felperes munkavégzése után járó vállalkozói díjat is, valamint arra, hogy a felperessel jogviszonyban nem áll.

A felperes fellebbezése alaptalan, az I. rendű alperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást túlnyomó részben helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiak szerint pontosítja és egészíti ki:

A 2006. január 25-i engedményezési szerződéssel érintett 2. számú részszámla száma 0190608, a 2006. január 31-i engedményezéssel érintett 3. számú részszámla száma 0247550, az 1. számú részszámla száma pedig 0247549. volt. E számlákon felül kiszámlázott a II. rendű alperes az I. rendű alperes felé 2. 876.920,- Ft pótmunkát is. P. Sz. értébecslő 2006. március 13-án nyilatkozatot adott ki a közbeszerzést lezáró részszámla műszaki tartalmának megítélése érdekében a megrendelő kérésére, mely nyilatkozat szerint az elvégzett munkák együttesen a teljes vállalkozási szerződés (I. és II. rendű alperes közti vállalkozási szerződés) 29%-át teszi ki. A II. rendű alperes részére az I. rendű alperes az elvégzett munkával arányos vállalkozói díjat megfizette részben pénzáttalással, részben pedig beszámítás útján.

A felperes az általa kibocsátott és a II. rendű alperes részére megküldött valamennyi részszámlához külön engedményezési nyilatkozatot csatolt, mely az általa kibocsátott részszámla szerinti összegű, II. rendű alperesnek az I. rendű alperessel szemben fennálló követelése engedményezésére vonatkozott, melyet azonban a II. rendű alperes nem írt alá.

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel a másodfokú bíróság az I. rendű alperes elsőfokú ítélet szerinti marasztalásával nem ért egyet, az elsőfokú bíróság ítéletét ezért - fellebbezett részében - részben a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és az I. rendű alperessel szemben a keresetet az alábbi indokok miatt teljes egészében elutasította:

Osztja a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, hogy a felperes és a II. rendű alperes között létrejött vállalkozási szerződés 5/B. pontja szerinti kikötés nem jelenti a II. rendű alperesnek az I. rendű alperessel szemben - a köztük létrejött vállalkozási szerződés alapján - később esedékessé váló vállalkozói díj követelésének engedményezését, erre sem a szerződés szövegéből, sem pedig az e körben kihallgatott tanúk vallomásából nem lehet következtetni. Nem támasztja alá e tényt a felperesnek a szerződés megkötése után tanúsított magatartása sem, hiszen valamennyi, általa kibocsátott számlához külön engedményezési megállapodást készített és csatolt, melyet a II. rendű alperesnek meg is küldött, aki azonban azt már nem írta alá. Ebből nyilvánvalóan az következik, hogy a felperes a szerződések 5/B. pontját maga sem úgy értelmezte, hogy ezáltal az engedményezés a II. rendű alperes valamennyi jövőben esedékes követelése

tekintetében létrejött. Helyesen látta tehát azt az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a szerződések 5/B. pontja alapján, mint engedményes az I. rendű alperessel szemben követeléssel nem léphet fel, fellebbezése ezért alaptalan volt.

Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában, hogy az II. rendű alperes konkrétan mely számlákban foglalt, milyen összegű I. rendű alperessel szemben fennálló követelését engedményezte a felperesre, tévedett azonban annak megítélésénél, hogy az I. rendű alperes a részéről történő kifizetéssel megsértette volna a Ptk. 328.§. (4) bekezdését, mely szerint a kötelezett az engedményezésről történt értesítést követően csak az új jogosultnak (engedményes) teljesíthet. A pontosított tényállás szerint a II. rendű alperes konkrétan meghatározott számú számlában foglalt követelést, illetőleg követelésrészt engedményezett a felperesre 2006. január 25-én és január 31-én. Az I. rendű alperes teljesítést a 0247549. számú 1-es részszámlában kiszámlázott 12.146.753,- Ft tekintetében eszközölt, e kifizetés azonban a felperes, mint engedményes követelését nem érinti, az e számlában foglalt követelést ugyanis a II. rendű alperes nem a felperesre, hanem a rendelkezésre álló adatok szerint más személyre engedményezte. Az 1-es részszámla szerinti II. rendű alperesi követelést tehát az I. rendű alperes jogosult volt a II. rendű alperes, illetve más engedményes részére teljesíteni.

Az 1, 2, és 3-as részszámlákon kívül bocsátotta ki a II. rendű alperes 2.876.920,- Ft összegben a pótmunkára vonatkozó számláját, az e számlában foglalt követelést a felperesre nem engedményezte, e követeléssel 2006. április 11. napján, az erre vonatkozó beszámítási megállapodás megkötésekor maga rendelkezett, a beszámításnak e követelés tekintetében akadálya nem volt. Az I. rendű alperes e pótmunka számlában foglalt összeg - beszámítás útján történt - teljesítésével sem sértette meg az idézett Ptk. 328.§ (4) bekezdését, e követelés ugyanis engedményezés hiányában a felperest nem illette meg.

A fentiekből következik tehát, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tények és jogi indokok alapján az I. rendű alperes marasztalására lehetőség nincs.

Nem találta teljesíthetőnek a másodfokú bíróság a felperesnek az I. rendű alperessel szembeni keresetét az alábbi, elsőfokú bíróság által nem vizsgált jogcímen sem, a következő indokokkal:

Tényként volt megállapítható a perben az, hogy a II. rendű alperes a kiegészített tényállásban körülírt számú számláiban foglalt (2, 3. számú részszámla), összesen 12.884.493,- Ft összegű I. rendű alperessel szemben fennálló követelését a felperesre engedményezte a Ptk. 328.§ (1) bekezdése szerint. A felperes, mint engedményes a Ptk. 329.§ (1) bekezdése értelmében a régi jogosult, azaz a II. rendű alperes helyébe lépett, a II. rendű alperesnek az e számlában foglalt követelését - az engedményezett összeg erejéig - a felperes volt jogosult az engedményezésről történt értesítés időpontjától kezdődően peren kívül is, és perben is érvényesíteni. A felperes I. rendű alperessel szemben előterjesztett

keresete körében tehát azt kellett vizsgálni, hogy a felperest, mint II. rendű alperes helyébe lépő (jogutód) jogosultat az engedményezett összeg megilleti-e, azaz a II. rendű alperesnek az I. rendű alperessel szemben a létrejött vállalkozási szerződés alapján, az e számlákban kiszámlázott vállalkozói díj iránti követelése fennáll-e, az e számlák szerinti összegekkel az I. rendű alperes a II. rendű alperesnek tartozik-e. E körben tehát - az I. rendű alperessel szembeni kereset elbírálása körében - a felperes már nem saját vállalkozói díj iránti követelését érvényesítette, hanem a II. rendű alperest megillető vállalkozó díj iránti követelést, így e kereseti kérelem érdemi elbírálása körében már a felperes II. rendű alperessel szemben fennálló követelésének nincs relevanciája.

A Pp. 164.§ (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az I. rendű alperesnek a II. rendű alperessel megkötött vállalkozási szerződése alapján tartozása áll fenn, mégpedig legalább az érvényesített összegben. A perben lefolytatott bizonyítási eljárás, a csatolt okiratok és tanúvallomások tartalma alapján e tény nem, hanem ellenkezője, azaz az a tény nyert bizonyítást, hogy a II. rendű alperesnek a 2. és 3. számú részszámlában foglalt követelése az engedményezés időpontjában sem állt fenn, az I. rendű alperesnek ugyanis a szerződés szerinti alap-vállalkozói díjból tartozása az II. rendű alperes felé ebben az időpontban már nem volt. Abban a kérdésben osztja a másodfokú bíróság a felperes álláspontját, hogy a számlák sztornózásának önmagában jogi jelentősége nincsen, ez tehát a II. rendű alperesnek az I. rendű alperes felé fennálló követelését önmagában nem szüntette meg.

A perben rendelkezésre állnak az I. rendű alperes műszaki ellenőrének teljesítményigazolásai, mely teljesítményigazolások a felperes által elvégzett munkákat igazolták, mégpedig a felperes és a II. rendű alperes között létrejött vállalkozási szerződésben meghatározott díjtételekkel, és az ott meghatározott műszaki tartalom szerint. E teljesítményigazolások szerint a felperes 9.301.677,- és 7.413.126,- így összesen 16.826.252,- Ft értékű munkát végzett. A kiegészített tényállás szerint a közbeszerzési eljárásban kibocsátott számla helyességének vizsgálatára felkért szakértő a II. rendű alperesi munkavégzés mértékét 29%-osra tette. A műszaki ellenőr által aláírt „költségvetés” szerint a II. rendű alperes által elvégzett munka nettó díja 11.746.133,- Ft volt. A II. rendű alperest a szerződés szerint megillető vállalkozói díj nettó 35.143.797,- Ft volt, ennek 29%-a nettó 10.191.701,- Ft. A II. rendű alperes az I. rendű alperes felé 12.146.753,- Ft bruttó összegről bocsátott ki számlát (1. részszámla). Megállapítható e tényekből tehát az, hogy a II. rendű alperes által az 1. számú részszámlában érvényesített, és az I. rendű alperes részéről kifizetett vállalkozói díj az elvégzett munka ellenértékét fedezte. A 2. és 3. részszámla kibocsátásakor tehát az alapvállalkozói díjból a II. rendű alperesnek követelése a felperes felé nem volt. E tény a fentiekén túl a perben kihallgatott tanúk vallomása is alátámasztja. A. A., aki műszaki ellenőrként járt el, a tárgyaláson tanúvallomásában is megerősítette, hogy a felperes, valamint a II. rendű alperes által kiállított számlák, az ezt igazoló teljesítésigazolások és felmérések egymással nem állnak ellentétben, ugyanis a felperes, illetve a II. rendű alperes által elvégzett munka számításának alapja minden esetben saját vállalkozási szerződésük volt. A felperes, illetve a II. rendű alperes által kibocsátott

számlák számszaki eltérésének oka a köztük lévő vállalkozási szerződés különbségéből, az eltérő költségvetésből, illetve vállalási árból ered.

A fenti tanúvallomásból, de a rendelkezésére álló vállalkozási szerződésekben meghatározott vállalkozói díjból is az következik, hogy a felperesnek az ugyanazon százalékos mértékű teljesítés is lényegesen magasabb összegű számla kibocsátását tette lehetővé, a felperes - általa kibocsátott számlákban írt összeggel egyező - II. rendű alperessel szembeni követelése alapossága nem jelenti tehát azt, hogy az I. rendű alperesnek a II. rendű alperes felé - az I. rendű alperes részéről megfizetett díjon felül - tartozása lenne. A 2. és 3-as részszámlában foglalt követelés valótlanosságát támasztja alá T. B. tanúvallomása is, aki megerősítette, hogy a 2. és 3-as részszámlák mögött valós teljesítés nem volt, ezeket azért kellett sztorнировать.

A fenti bizonyítékoknak a Pp. 206.§ (1) bekezdése szerinti mérlegelésének eredményeként állapította meg a másodfokú bíróság azt a tényt, mely szerint a II. rendű alperesnek az I. rendű alperes felé a köztük létrejött vállalkozási szerződésből eredően követelése és ennek következtében az I. rendű alperesnek tartozása nincs. A 2. és 3-as részszámlákban kiszámlázott vállalkozói díjjal az I. rendű alperes a II. rendű alperesnek nem tartozik, így e követelést a II. rendű nevében a felperes a Ptk. 329.§ (1) bekezdése alapján nem érvényesítheti.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása folytán az I. rendű alperes a felperesi keresettel szemben teljes egészében pernyertes lett, az I. rendű alperes a felperestől a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a vele szemben előterjesztett és elutasított kereset pertárgy értéke alapján tarthat igényt perköltségre, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított perköltséget felemelte, mellőzte egyben az I. rendű alperes elsőfokú illetékfizetési kötelezettségét. Módosította a másodfokú bíróság a II. rendű alperest terhelő illeték összegét a Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján, mert az elsőfokú bíróság a II. rendű alperest terhelő illeték összegét tévesen számította ki. A felperes az alpereseket egyetemlegesen összesen 25.189.106,- Ft megfizetésére kérte kötelezni, ezért a kereseti illeték a maximális 900.000,- Ft volt, ebből a felperes keresete a II. rendű alperessel szemben 17.744.000,- és 5.035.953,- így összesen 22.810.540,- Ft erejéig, azaz 91%-os mértékben eredményre vezetett, ezért a feljegyzett illeték 91%-át, 801.000,- Ft-ot a II. rendű alperes, 99.000,- Ft-ot pedig a felperes köteles megfizetni.

A másodfokú eljárásban is az I. rendű alperes teljes pernyertessége állapítható meg, ezért a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján igényt tarthat másodfokú perköltségre, melynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján állapította meg. A felperes viseli a másodfokú eljárásban felmerült költségeit, és köteles a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján az Itv. 78.§-ára figyelemmel a Kmr. 13.§ (2) bekezdése alapján a saját eredménytelen, valamint az I. rendű alperes eredményes fellebbezése folytán feljegyzett fellebbezési illeték állam részére történő megtérítésére.

Pécs, 2007. október 24.

Dr. Veszeley Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ildikó s.k. előadó bíró, Dr.
Zóka Ferenc s.k. bíró